

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 27.10.2004
COM(2004) 725 końcowy

2004/0250 (COD)

Wniosek dotyczący

DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**zmieniającej dyrektywę Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG w sprawie rocznych
sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek oraz skonsolidowanych
sprawozdań finansowych**

(przedstawiona przez Komisję)

UZASADNIENIE

1) KONTEKST PROJEKTU

- **Uzasadnienie i cele projektu**

Projekt ma na celu dalsze umocnienie zaufania publicznego w stosunku do treści sprawozdań finansowych i raportów rocznych publikowanych przez spółki europejskie. W związku z powyższym założeniem niezbędne jest zapewnienie akcjonariuszom oraz pozostałym zainteresowanym stronom rzetelnych, pełnych oraz łatwo dostępnych informacji. Parlament Europejski¹ oraz Rada² wyrażają zainteresowanie niniejszą kwestią, do której należy się odnieść poprzez wprowadzenie zmian do dyrektyw w sprawie sprawozdań finansowych *w celu*

- **ustanowienia odpowiedzialności zbiorowej członków zarządu:** wiarygodność sprawozdań finansowych jest związana z ustaleniem osób odpowiadających za ich sporządzenie i opublikowanie. Zgodnie z obyczajem aktualnie obowiązującym w Państwach Członkowskich, odpowiedzialność taka powinna spoczywać na wszystkich członkach zarządu;

- **podniesienia przejrzystości transakcji z udziałem jednostek powiązanych:** transakcje pomiędzy spółkami a ich kierownictwem, pomiędzy spółkami a członkami rodzin kadry kierowniczej spółek oraz pozostałymi, tak zwanymi jednostkami powiązаныmi są często przeprowadzane w warunkach odbiegających od przyjętych warunków handlowych. Wprawdzie na wszystkich europejskich spółkach giełdowych ciąży wymóg zapewnienia dostatecznej przejrzystości transakcji zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (IAS), niezbędne jest jednak nałożenie obowiązku większej przejrzystości wobec transakcji z udziałem spółek, których akcje nie są przedmiotem obrotu giełdowego;

- **podniesienia przejrzystości operacji pozabilansowych:** wymogi ujawnienia informacji o zobowiązaniach pozabilansowych określone w dyrektywach w sprawie sprawozdań finansowych nie są wystarczająco precyzyjne. Dobrym przykładem potwierdzającym tą tezę są zapisy księgowe dotyczące funduszy, tzw. SPE. SPE są ujmowane w bilansie pod warunkiem, że zostały zakwalifikowane jako zapisy księgowe spółki zależnej. W wielu przypadkach jednak SPE mogą być zorganizowane w odmienny sposób. Zamiast tworzyć złożone definicje SPE ryzykując obchodzenie przepisów, należy zwiększyć stopień jawności informacji poprzez obowiązkowe umieszczanie danych dotyczących operacji pozabilansowych, w tym SPE, w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego;

- **wprowadzenia sprawozdania na temat nadzoru właścicielskiego:** inwestorzy na europejskich rynkach kapitałowych są szczególnie zainteresowani dostępem do informacji o praktykach w zakresie nadzoru właścicielskiego stosowanych w

¹ P5_TA(2004)0096 – „Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie nadzoru właścicielskiego i nadzoru nad sektorem finansowym – sprawa spółki *Parmalat*”

² Podczas posiedzenia Rady Ministerialnej ds. Gospodarczych i Finansowych (ECOFIN) w Owidio w kwietniu 2002 r. wezwano Komisję do rozpatrzenia niniejszej kwestii.

	<p>giełdowych spółkach UE. Każda spółka giełdowa powinna zatem, w oddzielnej sekcji raportu rocznego, ujawnić informacje dotyczące swych praktyk w formie sprawozdania na temat nadzoru właścicielskiego.</p>
	<p>• Kontekst ogólny</p> <p>Dnia 21 maja 2003 roku Komisja przyjęła Plan Działań w sprawie Modernizacji Prawa Spółek i Umacniania Nadzoru Właścicielskiego na szczeblu UE (Plan Działań)³, ogłaszając zatwierdzenie odpowiedzialności zbiorowej członków zarządu, uwiarygodnienie informacji ujawnianych przez grupy kapitałowe oraz wprowadzenie sprawozdania na temat nadzoru właścicielskiego w ramach priorytetu krótkoterminowego, tzn. przedstawienie projektu przed końcem 2004 roku. Ostatnie skandale finansowe w wielkich korporacjach wskazują, iż podjęcie pilnych działań jest niezbędne.</p>
	<p>• Aktualne przepisy związane z niniejszym projektem</p> <p>Dla potrzeb niniejszego projektu, dyrektywy w sprawie sprawozdań finansowych są rozumiane jako dyrektywy 78/660/EWG⁴ i 83/349/EWG⁵.</p>
	<p>• Zgodność z założeniami innych polityk</p> <p>Wnioskowana poprawka pozostaje w zgodności z innymi założeniami horyzontalnych polityk Wspólnoty, w szczególności z Planem Działań Komisji i Planem Działań w Sektorze Finansowym.</p>
<p>2) WYNIKI KONSULTACJI POMIĘDZY ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCENA WPŁYWU PROJEKTU KOMISJI</p>	
	<p>• Konsultacje pomiędzy zainteresowanymi stronami</p>
	<p>Metody konsultacji i główne sektory docelowe</p> <p>Przeprowadzono dwie sesje konsultacyjne: konsultacje dotyczące Planu Działań w sprawie Prawa Spółek (w roku 2003) oraz internetowe konsultacje pomiędzy kwietniem i czerwcem 2004 roku w zakresie niniejszej inicjatywy. Podsumowanie odpowiedzi na Plan Działań w sprawie Prawa Spółek zostało opublikowane w listopadzie 2003 roku; odpowiedzi na drugą sesję konsultacyjną zostały opublikowane we wrześniu 2004 roku na stronie internetowej Komisji.</p>
	<p>Ogólny profil respondentów</p> <p>Otrzymano ponad 200 odpowiedzi z 18 Państw Członkowskich, co wskazuje na</p>

³ Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego - Modernizacja Prawa Spółek i Umacnianie Nadzoru Właścicielskiego w Unii Europejskiej – Plan dalszych działań COM(2003) 284 wersja ostateczna.

⁴ Dz.U. L 222 z 14.8.1978, str. 11. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/51/WE (Dz.U. L 178 z 17.7.2003, str. 16).

⁵ Dz.U. L 193 z 18.7.1983, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/51/WE (Dz.U. L 178 z 17.7.2003, str. 16).

	szeroki zasięg inicjatywy z geograficznego punktu widzenia. Około połowa odpowiedzi nadeszła ze środowiska biznesowego, zaś druga połowa od pozostałych zainteresowanych stron.
	<p>Podsumowanie odpowiedzi i metody ich uwzględnienia</p> <p><i>a) Odpowiedzialność zbiorowa członków zarządu</i></p> <p>Odnotowano ogólne poparcie dla zamiaru Komisji dotyczącego usankcjonowania w przepisach prawnych UE zbiorowej odpowiedzialności członków zarządu wobec spółki.</p> <p><i>b) Podniesienie przejrzystości transakcji z udziałem jednostek powiązanych oraz operacji pozabilansowych</i></p> <p>Przedsiębiorcy nie udzielili poparcia rozwiązaniom wykraczającym poza wymogi IAS, natomiast pozostałe zainteresowane strony w przeważającej mierze popierają mechanizmy udoskonalania ujawniania informacji, co przywróci wiarygodność treści sprawozdań finansowych spółki.</p> <p>Biorąc pod uwagę wzmożone korzystanie z operacji pozabilansowych, np. SPE w celu usunięcia aktywów i pasywów z bilansu, niezbędne jest udoskonalenie mechanizmów ujawniania informacji o operacjach, które mogłyby służyć celom biznesowym. Inicjatywa taka przyczyni się do dalszego wzrostu zaufania publicznego w stosunku do treści sprawozdań finansowych.</p> <p><i>c) Sprawozdanie na temat nadzoru właścicielskiego</i></p> <p>Przeprowadzone konsultacje wskazują na poparcie dla zawężenia sprawozdania na temat nadzoru właścicielskiego do informacji o tym czy i w jakim stopniu poszczególne europejskie spółki giełdowe prowadzą działalność zgodnie z kodeksem nadzoru właścicielskiego. Środowisko biznesowe odniosło się z niechęcią do propozycji podjęcia dalej idących kroków w tym zakresie, natomiast inne zainteresowane strony poparły projekt ujawniania dodatkowych informacji, w szczególności danych o systemie zarządzania ryzykiem stosowanym przez europejskie spółki giełdowe.</p> <p>Komisja proponuje wprowadzenie sprawozdania na temat nadzoru właścicielskiego obejmującego europejskie spółki giełdowe zgodnie z zasadami Planu Działań, przez co wymogi ujawniania informacji zostałyby zawężone do niezbędnego minimum, tzn. odniesienia do kodeksu nadzoru właścicielskiego, stopnia zgodności z tymże, informacji o zgromadzeniach akcjonariuszy oraz składzie osobowym i pracy zarządu i jego komitetów. Plan Działań objął także dalsze pozycje, których opublikowanie jest wymagane na mocy dyrektywy w sprawie ofert przejęcia; pozycje niniejsze powinny być w przyszłości dołączane do sprawozdania na temat nadzoru właścicielskiego.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzenie i wykorzystywanie wiedzy specjalistycznej
	Podczas sesji konsultacyjnych zebrano ponad 40 szczegółowych ekspertyz na piśmie.
	<ul style="list-style-type: none"> • Ocena wpływu projektu Komisji

	<p>Wstępna ocena wpływu projektu została przedstawiona w Programie Legislacyjnym i Programie Pracy Komisji na rok 2004. Zwiększona przejrzystość przyczyniłaby się do zagwarantowania zgodności funkcjonowania grup kapitałowych na różnych szczeblach organizacyjnych z interesem akcjonariuszy i pozostałych zainteresowanych stron.</p>
<p>3) UWARUNKOWANIA PRAWNE PROJEKTU</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawa prawna <p>Art. 44 ust. 1 Traktatu.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Objaśnienie założeń projektu <p>A. WYJAŚNIENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI I ODPOWIEDZIALNOŚCI PRAWNEJ CZŁONKÓW ZARZĄDU ZA SPRAWOZDANIA FINANSOWE I ISTOTNE INFORMACJE NIE-FINANSOWE</p> <p>Ostatnie skandale finansowe w wielkich korporacjach uwydatniły kwestie związane z naruszaniem zasad etyki zawodowej przez członków zarządu, wskazując konieczność realizacji przez Komisję Planu Działań oraz ustanowienia wspólnotowego programu ramowego w sprawie odpowiedzialności zbiorowej członków zarządu, w tym właściwych sankcji i odpowiedzialności prawnej. W związku z tym Komisja postuluje, aby Państwa Członkowskie zagwarantowały wdrożenie zasad odpowiedzialności zbiorowej członków zarządu przynajmniej wobec spółki.</p> <p>Projekt Komisji nie uniemożliwia Państwom Członkowskim rozszerzenia odpowiedzialności zbiorowej członków zarządu bezpośrednio wobec akcjonariuszy i pozostałych zainteresowanych stron. Niemniej jednak przepisy prawne UE uprawomocniłyby system odpowiedzialności zbiorowej i zobowiązałyby Państwa Członkowskie do stosowania lub wprowadzenia właściwych sankcji i przepisów odpowiedzialności cywilnej za złamanie zasad prowadzenia rachunkowości przez członków zarządu, co przyczyniłoby się do umocnienia fundamentów systemu odpowiedzialności zbiorowej.</p> <p>W związku z powyższym, w art. 1 Komisja proponuje dodanie do dyrektywy 78/660/EWG nowej sekcji zawierającej art. 50b i 60a. W art. 2 Komisja proponuje dodanie do dyrektywy 83/349/EWG nowej sekcji zawierającej art. 36(a) oraz dodanie art. 48 po sekcji 6 dyrektywy 83/349/EWG;</p> <p>B. ZWIĘKSZENIE PRZEJRZYSTOŚCI – TRANSAKCJE Z UDZIAŁEM JEDNOSTEK POWIĄZANYCH, W TYM WYKORZYSTANIE FUNDUSZY SPE I RAJÓW PODATKOWYCH</p> <p>Transakcje z udziałem jednostek powiązanych</p> <p>W Planie Działań Komisja uznała za wskazane wdrożenie dodatkowych inicjatyw mających na celu udoskonalenie mechanizmów ujawniania informacji finansowych i nie-finansowych, w tym informacji dotyczących spółek nie giełdowych.</p>

Dyrektywy w sprawie sprawozdań finansowych przewidują zagwarantowanie przejrzystości transakcji ze spółkami stowarzyszonymi, które stanowią jednakże zaledwie jeden typ jednostek powiązanych. Niniejsza koncepcja nie obejmuje zatem norm określonych w IAS 24 dotyczących transakcji z udziałem jednostek powiązanych, które muszą być uwzględnione przez spółki giełdowe przy sporządzaniu skonsolidowanych sprawozdań finansowych począwszy od roku obrotowego rozpoczynającego się w styczniu 2005 roku.

W celu ustalenia czym jest jednostka powiązana, Komisja proponuje zintegrować definicje zawarte w IAS 24 w brzmieniu zatwierdzonym na mocy rozporządzenia IAS⁶. Stosowanie definicji zgodnych z IAS nie oznacza, że spółki niegiełdowe będą podlegać dokładnie takim samym wymogom ujawniania informacji jak spółki giełdowe. Należy unikać zbędnego obciążenia na dwa sposoby: dyrektywy w sprawie sprawozdań finansowych już pozostawiają Państwom Członkowskim możliwość nieujawniania przez małe spółki informacji o transakcjach z podmiotami stowarzyszonymi, które stanowią jeden typ jednostek powiązanych; w związku z tym, niniejsza koncepcja powinna mieć również zastosowanie w stosunku do transakcji z udziałem innych jednostek powiązanych. Ponadto, nie ma obowiązku ujawniania informacji o każdorazowej transakcji z udziałem jednostek powiązanych, jeżeli takowa nie została przeprowadzona w warunkach odbiegających od przyjętych obyczajów handlowych, (tzn. nie na zasadach rynkowych) oraz pod warunkiem, że transakcja taka nie ma istotnego znaczenia.

W związku z powyższym, w art. 1 Komisja postuluje dodanie nowego akapitu do art. 43 ust. 1 dyrektywy 78/660/EWG, natomiast w art. 2 proponuje dodanie nowego akapitu do art. 34 dyrektywy 83/349/EWG. W art. 2 Komisja proponuje również dodanie nowego ustępu 1a do art. 41 dyrektywy 83/349/EWG.

Przejrzystość stosowania operacji pozabilansowych

Innowacje w zakresie instrumentów finansowych pozwoliły na efektywne umiejscowienie ryzyka wśród pożyczkobiorców i inwestorów. Niemniej jednak niektóre instrumenty finansowe wiążą się z transakcjami, skutkiem których księgi rachunkowe spółki przestają odzwierciedlać prawdziwą sytuację finansową spółki. W związku z tym powstała konieczność wdrożenia na obszarze UE reguł porządku publicznego gwarantujących przedstawianie prawidłowego i rzetelnego obrazu bilansów spółek. Standardy IAS oraz dyrektywy w sprawie sprawozdań finansowych przewidują częściowe ujawnianie informacji o operacjach pozabilansowych.

Zapisy księgowe dotyczące funduszy (SPE) są ujmowane w bilansie pod warunkiem, że zostały zakwalifikowane jako należące do spółki zależnej bądź jako podmiotu wchodzącego w skład grupy kapitałowej, gdzie spółka dominująca posiada w jednostce zależnej pakiet kontrolny. Jednak SPE mogą pozostać niedostrzeżone, jeżeli są zorganizowane w odmienny sposób. Należy udoskonalić mechanizmy ujawniania informacji poprzez nałożenie specjalnego wymogu wykazywania tychże w przypisach do istotnych operacji pozabilansowych. Obok wymogów wynikających ze stosowania standardów IAS, na europejskich spółkach giełdowych spoczywałby także obowiązek ujawniania informacji, zgodnie ze zmianami wprowadzonymi do dyrektyw w sprawie

⁶ Dz.U. L 243 z 11.9.2002, str. 1.

	<p> sprawozdań finansowych.</p> <p> W związku z powyższym, Komisja uznaje, iż dyrektywy w sprawie sprawozdań finansowych powinny nakładać na spółki giełdowe i niegiełdowe obowiązek ujawniania informacji o wszelkich operacjach pozabilansowych oraz ich wpływie na sytuację finansową spółki, jeżeli miałyby to istotne znaczenie z punktu widzenia oceny sytuacji finansowej spółki przez inwestora. Wymóg ten pozostaje w zgodności z nadrzędną zasadą stanowiącą, iż sprawozdanie finansowe winno przedstawiać prawidłowy i rzetelny obraz sytuacji finansowej spółki oraz być gwarancją przejrzystości. Ujmowanie na przykład SPE za pomocą konkretnych definicji byłoby zbyt łatwe do obejścia.</p> <p> W związku z tym Komisja postuluje nałożenie obowiązku ujawniania dodatkowych, konkretnych informacji o istotnych operacjach pozabilansowych w informacji dodatkowej do rocznego sprawozdania finansowego oraz do skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Komisja proponuje dodanie nowego akapitu do art. 43 ust. 1 dyrektywy 78/660/EWG, natomiast w art. 2 Komisja postuluje dodanie nowego akapitu do art. 34 dyrektywy 83/349/EWG.</p> <p style="text-align: center;">C. UJAWNIANIE INFORMACJI O PRAKTYKACH W ZAKRESIE NADZORU WŁAŚCICIELSKIEGO PRZEZ EMITENTÓW PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH DOPUSZCZONYCH DO PUBLICZNEGO OBROTU NA REGULOWANYM RYNKU UE</p> <p> Informacje dotyczące struktury nadzoru właścicielskiego w europejskich spółkach giełdowych mają zasadnicze znaczenie dla europejskich rynków kapitałowych oraz inwestorów. W tym celu wszystkie europejskie spółki giełdowe powinny przedstawić w swym raporcie rocznym „Sprawozdanie na temat nadzoru właścicielskiego.”</p> <p> Komisja stoi na stanowisku, że „Sprawozdanie na temat nadzoru właścicielskiego” powinno stanowić oddzielną część raportu rocznego i powinno zawierać szczególne informacje przedstawione zgodnie z dyrektywą w sprawie ofert przejęcia oraz informacje dotyczące systemu zarządzania ryzykiem, obrad zgromadzenia akcjonariuszy, praw akcjonariuszy oraz pracy zarządu i jego komitetów.</p> <p> W związku z powyższym, Komisja proponuje dodanie nowej sekcji 9A do dyrektywy 78/660/EWG. Jeśli chodzi o skonsolidowany raport roczny, proponuje się dodanie nowego akapitu do art. 36 ust. 2 dyrektywy 83/349/EWG zawężającego wymogi ujawniania danych do informacji o systemach zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej stosowanych przy sporządzaniu skonsolidowanych sprawozdań rocznych i skonsolidowanych raportów rocznych.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Zasada pomocniczości <p> Niniejszy projekt nie podlega wyłącznej kompetencji Wspólnoty. Podejmowane działania mają na celu umocnienie zaufania publicznego w stosunku do treści sprawozdań finansowych. Główny cel projektu sprowadza się do zapewnienia porównywalności danych zawartych w sprawozdaniach finansowych na obszarze UE, co korzystnie wpłynęłoby na integrację rynków kapitałowych. Wnioskowane środki pozostają w zgodności z zasadą pomocniczości i mają na celu zagwarantowanie równoważnej przejrzystości, a w konsekwencji dopełnienie kształtowania się rynku</p>

	wewnętrznego.
	<ul style="list-style-type: none"> • Zasada proporcjonalności
	Niniejszy projekt stanowi kontynuację stanowiska Wspólnoty w sprawie uregulowania zasad prowadzenia rachunkowości w UE. Projekt zapewnia proporcjonalność oraz pozostawia władzom i podmiotom gospodarczym do rozstrzygnięcia decyzję dotyczącą metod osiągnięcia celów przy minimalizacji obciążenia finansowego i administracyjnego.
	<ul style="list-style-type: none"> • Dobór instrumentów
	Proponowany instrument wprowadza zmiany do aktualnych dyrektyw, mocą czego sam stanowi dyrektywę.
4) IMPLIKACJE BUDŻETOWE	
	Projekt nie wiąże się z konsekwencjami dla budżetu Wspólnoty.

Wniosek dotyczący

DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniającej dyrektywę Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego [art. 44 ust. 1](#),

uwzględniając wniosek Komisji⁷,

uwzględniając opinię europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁸,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu⁹,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dnia 21 maja 2003 roku Komisja przyjęła Plan Działań ogłaszając środki mające na celu modernizację prawa spółek i udoskonalenie nadzoru właścicielskiego we Wspólnocie. W ramach priorytetu krótkoterminowego Wspólnota miałaby zatwierdzić odpowiedzialność zbiorową członków zarządu, zwiększyć przejrzystość transakcji z udziałem jednostek powiązanych oraz operacji pozabilansowych, a także podnieść stopień jawności praktyk w zakresie nadzoru właścicielskiego stosowanych w spółce.
- (2) Na mocy Planu Działań członkowie jednostek administracyjnych, zarządu oraz rady nadzorczej spółki mieliby, w ramach absolutnego minimum, ponosić odpowiedzialność zbiorową wobec spółki za sporządzanie i publikowanie rocznych sprawozdań finansowych oraz raportów rocznych. Komisja zajmuje podobne stanowisko w stosunku do członków jednostek administracyjnych, zarządu oraz rady nadzorczej podmiotów sporządzających skonsolidowane sprawozdania finansowe. Z jednej strony, powyższe stanowisko nie uniemożliwiłoby Państwom Członkowskim rozszerzenia wymogów i objęcia nimi bezpośredniej odpowiedzialności wobec akcjonariuszy i pozostałych zainteresowanych stron. Z drugiej strony, Państwa Członkowskie miałyby odstąpić od systemu odpowiedzialności zawężonej do pojedynczych członków zarządu. Niemniej jednak projekt Komisji nie powinien

⁷ Dz.U. C [...] z [...], str.

⁸ Dz.U. C [...] z [...], str.

⁹ Dz.U. C [...] z [...], str.

odbierać sądom oraz innym organom dochodzenia w Państwach Członkowskich możliwości nakładania sankcji na pojedynczego członka zarządu.

- (3) Dnia 27 września 2004 roku Komisja przyjęła komunikat w sprawie zapobiegania i zwalczania malwersacji finansowych i korporacyjnych przedstawiający, między innymi, zarys inicjatyw politycznych dotyczących kontroli wewnętrznej w spółkach oraz odpowiedzialności członków zarządu.
- (4) Obecnie czwarta dyrektywa Rady 78/660/EWG z dnia 25 lipca 1978 roku oparta na art. 54 ust. 3 lit. g) Traktatu w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek¹⁰ oraz siódma dyrektywa Rady 83/349/EWG z dnia 13 czerwca 1983 roku oparta na art. 54 ust. 3 lit. g) Traktatu w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych¹¹ przewidują jedynie ujawnianie informacji dotyczących transakcji pomiędzy spółką a podmiotami z nią stowarzyszonymi. Wymóg ten powinien zostać rozszerzony tak, aby zostały nim objęte również inne rodzaje jednostek powiązanych, w tym najważniejsi przedstawiciele kierownictwa oraz małżonkowie członków zarządu. Ujawnienie informacji o istotnych transakcjach z udziałem jednostek powiązanych przeprowadzonych w warunkach odbiegających od przyjętych warunków handlowych mogłoby umożliwić korzystającym z rocznych sprawozdań finansowych ocenę sytuacji finansowej spółki, a także sytuacji finansowej całej grupy kapitałowej, jeżeli spółka wchodzi w jej skład.
- (5) Definicje mające zastosowanie w zakresie ujawniania informacji o jednostkach powiązanych określone w IAS przyjęte przez Komisję na mocy rozporządzenia (WE) nr 1725/2003 z 29 września 2003 roku przyjmującego niektóre międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1606/2002¹² powinny zostać dodane do dyrektyw 78/660/EWG i 83/349/EWG.
- (6) Transakcje pozabilansowe mogą narazić spółkę na niebezpieczeństwo, ale również mogą zapewnić jej korzyści, co ma istotne znaczenie dla zbadania sytuacji finansowej samej spółki oraz grupy kapitałowej jako całości, jeżeli spółka wchodzi w jej skład.
- (7) Transakcjami pozabilansowymi mogą być wszelkie transakcje lub umowy wiążące spółkę z innymi podmiotami, które nie są wykazane w bilansie. Transakcje pozabilansowe mogą być związane z tworzeniem lub wykorzystywaniem funduszy SPE oraz działalnością w zagranicznych rajach podatkowych w celu realizacji założeń gospodarczych, prawnych, podatkowych lub księgowych. Właściwe ujawnienie informacji o transakcjach niewykazanych w bilansie powinno zostać uwzględnione w informacji dodatkowej do sprawozdań finansowych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych.
- (8) Spółki, których papiery wartościowe dopuszczono do obrotu na rynku regulowanym oraz spółki, których główne siedziby znajdują się na obszarze UE, powinny być zobligowane do ujawnienia rocznego sprawozdania na temat nadzoru właścicielskiego

¹⁰ Dz.U. L 222 z 14.8.1978, str. 11. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/51/WE (Dz.U. L 178 z 17.7.2003, str. 16).

¹¹ Dz.U. L 193 z 18.7.1983, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego 2003/51/WE (Dz.U. L 178 z 17.7.2003, str. 16).

¹² Dz.U. L 243 z 11.9.2002, str. 1.

stanowiącego oddzielną sekcję raportu rocznego. Sprawozdanie powinno zapewnić akcjonariuszom łatwo dostępną i istotną informację na temat rzeczywistych praktyk w zakresie nadzoru właścicielskiego stosowanych w spółce, w tym opis wszelkich systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznych podejmowanych w stosunku do procesu sprawozdawczości finansowej. Ponadto, we właściwych przypadkach, spółki mogą także przedstawić niezbędną analizę środowiska oraz kontekstu społecznego służącą zrozumieniu rozwoju, wyników finansowych i sytuacji finansowej spółki. Nie ma konieczności nakładania obowiązku dołączania oddzielnego sprawozdania na temat nadzoru właścicielskiego na podmioty sporządzające skonsolidowany raport roczny. Niemniej jednak należy przedstawić informacje o stosowanych przez grupę kapitałową systemach zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej.

- (9) Przyszłe działania mają w szczególności na celu ułatwienie realizowania transgranicznych inwestycji, zwiększenie porównywalności i umocnienie zaufania publicznego do treści sprawozdań finansowych oraz raportów, dzięki udoskonalonym i konsekwentnie stosowanym metodom ujawniania informacji. Państwa Członkowskie nie będą w stanie w pełni osiągnąć tego celu ze względu na różnice w przepisach krajowych pomiędzy poszczególnymi Państwami Członkowskimi. Można natomiast, zrealizować powyższe cele na szczeblu Wspólnoty poprzez wprowadzenie zmian do dyrektyw w sprawie sprawozdań finansowych oraz wzmocnienie harmonizacji przepisów. Ze względu na powyższe, Wspólnota może zastosować środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tymże artykule niniejsza dyrektywa ogranicza się do podjęcia wyłącznie niezbędnych środków pozwalających na realizację tych celów.
- (10) Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywy 78/660/EWG i 83/349/EWG.
- (11) Postanowienia niniejszej dyrektywy są świadectwem poszanowania podstawowych praw i zasad uznanych w szczególności przez Kartę Podstawowych Praw Unii Europejskiej,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

W dyrektywie 78/660/EWG wprowadza się następujące zmiany:

1. W art. 43 ust. 1 dodaje się pkt 7a i 7b:

„7a) charakter oraz cel biznesowy transakcji z udziałem spółki nieujętych w bilansie, a także ich wpływ na sytuację finansową spółki, o ile informacja taka ma istotne znaczenie i pozwala na zbadanie sytuacji finansowej spółki.”

„7b) charakter, cel biznesowy oraz wielkość wszelkich transakcji z jednostkami powiązanymi, do których przystąpiła spółka, jeżeli transakcja taka ma istotne znaczenie i została zawarta w warunkach odbiegających od przyjętych obyczajów handlowych. Dla celów niniejszej dyrektywy będą miały zastosowanie definicje jednostki powiązanej określone w ust. 3 IAS 24 w sprawie Ujawnienia Informacji o

Jednostkach Powiązanych w brzmieniu zgodnym z rozporządzeniem Komisji (WE) 1725/2003.”¹³

2. Dodaje się art. 46a w brzmieniu:

„Art. 46a

W rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 14 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/39/WE¹⁴ spółka, której papiery wartościowe zostały dopuszczone do obrotu publicznego na regulowanym rynku, ma obowiązek dołączyć do raportu rocznego sprawozdanie na temat nadzoru właścicielskiego. Sprawozdanie powyższe powinno zostać ujęte jako oddzielna część raportu rocznego i powinno zawierać przynajmniej następujące informacje:

1. odniesienie do kodeksu nadzoru właścicielskiego stosowanego przez spółkę lub któremu spółka podlega na mocy przepisów ustawowych Państwa Członkowskiego, w którym spółka posiada siedzibę, przy czym odniesieniu takiemu towarzyszy wskazanie miejsca ogólnej dostępności treści stosowanego kodeksu nadzoru właścicielskiego;
2. wyjaśnienie dotyczące tego czy i w jakim stopniu spółka stosuje się do postanowień kodeksu nadzoru właścicielskiego, o którym mowa w pkt 1;
3. opis systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem stosowanych w spółce;
4. informacje wymagane na mocy art. 10, ust. 1, lit. c), d), f), h) i i) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/25/WE¹⁵;
5. sposób funkcjonowania zgromadzenia akcjonariuszy i jego zasadnicze uprawnienia, opis praw akcjonariuszy i metod korzystania z nich;
6. skład osobowy i sposób funkcjonowania zarządu oraz jego komitetów.

Jeżeli spółka odstąpi od kodeksu nadzoru właścicielskiego, o którym mowa w pkt 1, spółka ma obowiązek wskazać postanowienia kodeksu, od których odstąpiła, oraz podać powody odstąpienia.

3. Dodaje się sekcję 10A w brzmieniu:

„SEKCJA 10A

Odpowiedzialność i odpowiedzialność prawna za roczne sprawozdanie finansowe oraz raport roczny

Art. 50b

¹³ DZ.U. L 261 z 13.10.2003, str.1

¹⁴ Dz.U. L 145 z 30.4.2004, str. 1.

¹⁵ Dz.U. L 142 z 30.4.2004, str. 12.

Państwa Członkowskie mają obowiązek nałożenia na członków jednostek administracyjnych, zarządu oraz rady nadzorczej odpowiedzialności zbiorowej wobec spółki za sporządzanie i publikowanie rocznych sprawozdań finansowych oraz raportu rocznego zgodnie z wymogami niniejszej dyrektywy.

Art. 50c

Państwa Członkowskie gwarantują stosowanie własnych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych dotyczących odpowiedzialności prawnej wobec członków jednostek administracyjnych, zarządu oraz rady nadzorczej, o których mowa w art. 50b niniejszej dyrektywy.”

4. Dodaje się art. 60a w brzmieniu:

Art. 60a

„Bez uszczerbku dla art. 6 dyrektywy 68/151/EWG¹⁶ oraz prawa Państw Członkowskich do nakładania sankcji karnych, Państwa Członkowskie mają obowiązek określić zasady odpowiedzialności karnej stosowane wobec naruszenia przepisów krajowych przyjętych na mocy niniejszej dyrektywy oraz są zobowiązane podjąć wszelkie niezbędne środki celem zagwarantowania ich wykonania. Przewidziane sankcje karne oraz środki winny być prawnie skuteczne, proporcjonalne oraz odstraszające. Państwa Członkowskie mają obowiązek przekazać niniejsze przepisy Komisji najpóźniej do 31 grudnia 2006 roku oraz są zobowiązane niezwłocznie powiadomić Komisję o wszelkich postanowieniach zmieniających ich treść.”

Artykuł 2

W dyrektywie 83/349/EWG wprowadza się następujące zmiany:

1. w art. 34 dodaje się pkt 7a i 7b:

„7a) charakter i cel biznesowy wszelkich transakcji nieuwjętych w skonsolidowanym bilansie, a także ich wpływ na sytuację finansową spółki, o ile informacja taka bezpośrednio dotyczy podmiotów oraz pozwala na zbadanie sytuacji finansowej podmiotów ujętych w konsolidacji rozumianej jako całości.”

„7b) charakter, cel biznesowy oraz wielkość wszelkich transakcji z jednostkami powiązаныmi, do których przystąpiła jednostka macierzysta lub inne podmioty ujęte w konsolidacji, jeżeli taka transakcja ma istotne znaczenie i została przeprowadzona w warunkach odbiegających od przyjętych obyczajów handlowych.”

2. w art. 36 ust. 2 dodaje się lit. f) w brzmieniu:

„f) Opis systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem stosowanych przez grupę kapitałową w odniesieniu do procesu sporządzania skonsolidowanych

¹⁶ Dz.U. L 065 z 14.3.1968, str. 8. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/58/WE (Dz.U. L 221 z 4.9.2004, str.13).

sprawozdań finansowych. W przypadku gdy skonsolidowany raport roczny oraz raport roczny występują jako jeden raport, powyższe dane winny zostać ujęte w sekcji raportu zawierającej sprawozdanie na temat nadzoru właścicielskiego zgodnie z art. 46a dyrektywy 78/660/EWG.”;

3. dodaje się sekcję 3A w brzmieniu:

„SEKCJA 3A

Odpowiedzialność i odpowiedzialność prawna za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego i skonsolidowanego raportu rocznego

Art. 36a

Państwa Członkowskie mają obowiązek nałożenia na członków jednostek administracyjnych, zarządu oraz rady nadzorczej sporządzających skonsolidowane sprawozdanie roczne oraz skonsolidowany raport roczny odpowiedzialności zbiorowej wobec podmiotu za zapewnienie sporządzenia oraz opublikowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego i skonsolidowanego raportu rocznego zgodnie z wymogami niniejszej dyrektywy.

Art. 36b

Państwa Członkowskie gwarantują stosowanie własnych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych dotyczących odpowiedzialności prawnej wobec członków jednostek administracyjnych, zarządu oraz rady nadzorczej, o których mowa w art. 36a niniejszej dyrektywy.”

4. W art. 41 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Dla celów niniejszej dyrektywy stosują się definicje jednostki powiązanej określone w ust. 3 IAS 24 w sprawie Ujawnienia Informacji o Jednostkach Powiązanych w brzmieniu za rozporządzeniem Komisji (WE) 1725/2003¹⁷”.

5. Dodaje się art. 48 w brzmieniu:

„Artykuł 48

Bez uszczerbku dla art. 6 dyrektywy 68/151/EWG oraz prawa Państw Członkowskich do nakładania sankcji karnych, Państwa Członkowskie określają zasady odpowiedzialności karnej w konsekwencji naruszenia przepisów krajowych przyjętych na mocy niniejszej dyrektywy oraz podejmują wszelkie niezbędne środki celem zagwarantowania ich wykonania. Przewidziane sankcje karne oraz środki winny być prawnie skuteczne, proporcjonalne oraz odstrasające. Państwa Członkowskie mają obowiązek przekazać niniejsze przepisy Komisji najpóźniej do 31 grudnia 2006 roku oraz niezwłocznie powiadomić Komisję o wszelkich postanowieniach zmieniających ich treść.”

¹⁷ Dz.U. L 261 z 13.10.2003, str. 1.

Artykuł 3

1. Państwa Członkowskie mają obowiązek wprowadzić w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do 31 grudnia 2006 r., oraz niezwłocznie przekazać Komisji tekst powyższych przepisów oraz tabelę korelacji pomiędzy tymi przepisami a postanowieniami niniejszej dyrektywy.

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętego w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą.

Artykuł 4

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 5

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący